

PAPUR/ENCLOSURE
F

Cyngor Tref / Cymuned (Llythyr 1)	Rheiny sydd wedi gyrru 3 neu mwy o gynrychiolwyr = 5
Llanerchymedd	3
Pentraeth	3
Trewalchmai	3
Cyngor Tref Llangefni	5
Llangoed & Penmon	5

Cyngor Tref / Cymuned (Llythyr 2)	Rheiny sydd wedi gyrru rhai cynrychiolwyr = 21
Aberffraw	2
Cyngor Tref Amlwch	2
Bodffordd	2
Bodorgan	1
Bryngwran	1
Llanbadrig	1
Llanddaniel Fab	1
Llanddyfnaan	2
Llaneilian	2
Llanfaelog	2
Llanfaethlu	1
Llanfair Mathafarn Eithaf	2
Llanfairpwll (hefyd yn aelod o'r Pwyllgor Safonau)	1
Llanfihangelesceifiog	1
Llanidan	1
Mechell	2
Cyngor Tref Porthaethwy	2
Rhoscolyn	2
Trearddur	2
Tref Alaw	1
Valley	1

Cyngor Tref / Cymuned (Llythyr 3)	Rheiny na'th fethu mynychu = 13
Cyngor Tref Biwmares	Nid oedd y dyddiadau yn gyfleus - gofynnwyd a oedd y Cyngor am drefnu hyfforddiant pellach
Bodedern	Roedd y Clerc yn mynd i fynychu ond wedi methu gwneud ar y funud olaf.
Cwm Cadnant	Clerc yn nodi nad oedd unrhyw Gynghorydd wedi rhoi enw ymlaen
Cylch y Garn	Hysbysebu am 5 cynghorydd newydd – neb ar gael i fynychu – gofynnwyd a oedd y Cyngor am drefnu hyfforddiant pellach
Llanddona	Clerc yn nodi nad oedd unrhyw Gynghorydd wedi rhoi enw ymlaen
Llaneurgad	Ni dderbyniwyd unrhyw ymateb
Llanfachraeth	Clerc yn nodi nad oedd unrhyw Gynghorydd wedi rhoi enw ymlaen
Llanfair yn Newubwll	Ni dderbyniwyd unrhyw ymateb
Llangristiolus	Roedd y Clerc yn mynd i fynychu ond wedi methu gwneud ar y funud olaf.
Moelfre	Ni dderbyniwyd unrhyw ymateb
Penmynydd & Star	Clerc yn nodi nad oedd unrhyw Gynghorydd wedi rhoi enw ymlaen
Rhosybol	Ni dderbyniwyd unrhyw ymateb
Rhosyr	Nid oedd y dyddiadau yn gyfleus

**LYNN BALL LL.B., (Hons.)Cyfreithiwr/Solicitor
PENNAETH SWYDDOGAETH (BUSNES Y
CYNGOR) / SWYDDOG MONITRO
HEAD OF FUNCTION (COUNCIL BUSINESS) /
MONITORING OFFICER**

MICHAEL WILSON
CHAIR OF THE STANDARDS COMMITTEE
CYNGOR SIR YNYS MON /
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
Swyddfa'r Sir / Council Offices
LLANGFNI
Ynys Môn / Anglesey
LL77 7TW

DX: 701771 – LLANGFNI

ffôn / tel: 07801446330
ffacs / fax: (01248) 752132

E-Bost – E-mail: mwxcs@anglesey.gov.uk

Ein Cyf – Our Ref. M B/EC/CC-015794-LB
Eich Cyf – Your Ref.

Llythyr 1 / Letter 1

10/2/2014

Annwyl

**HYFFORDDIANT CÔD YMDDYGIAD I
AELODAU CYNGOR TREF A CHYMUNED**

Ymhellach i'r gwahoddiadau a anfonwyd allan y flwyddyn ddiwethaf mewn perthynas a Hyfforddiant Côt Ymddygiad i Aelodau Cyngor Tref a Chymuned, hoffwn ar ran y Pwyllgor Safonau, eich llongyfarch ar eich cofnod presenoldeb ardderchog yn y Cyngor a'ch cefnogaeth i'r sesiynau a gynhaliwyd gan UnLlais Cymru yn ystod haf 2013.

Bydd trefniadau ychydig yn wahanol yn cael eu cynnig y flwyddyn hon, gyda hyfforddiant yn canolbwyntio ar y Clercod; yn rhoi sylw i egwyddorion allweddol y Côt Ymddygiad, yn arbennig yr ymrwymiad i drin eraill â pharch ac ystyriaeth a'r angen i ddeall y gwahaniaeth rhwng diddordebau personol a rhagfarnus, a beth sydd angen ei ddatgan, pryd a sut.

Byddai'r Pwyllgor Safonau yn ddiolchgar iawn i chi pe gallech annog eich Clerc i fynychu'r hyfforddiant hwn ac wedi hynny byddem yn

Dear

**CODE OF CONDUCT TRAINING FOR TOWN
AND COMMUNITY COUNCIL MEMBERS**

Further to invitations sent out last year in relation to Code of Conduct training for Town and Community Council Members I would like, on behalf of the Standards Committee, to congratulate you on your Council's excellent attendance record and support for the sessions conducted by One Voice Wales during the summer of 2013.

This year there will be slightly different arrangements offered, with training to be focused on the Clerks; concentrating on the key principles of the Code of Conduct, especially the obligation to treat others with respect and consideration and the need to understand the distinction between personal and prejudicial interests, and what needs to be declared, when and how.

The Standards Committee would be most grateful if you would encourage your Clerc to attend this training and thereafter we

would request that the Clerks share the

gofyn i'r Clercod rannu'r hyfforddiant y maent wedi ei dderbyn gyda rhai eraill ar eu Cyngor/Cynghorau.

training which they have received with others on their Council/s.

Bydd y Pwyllgor Safonau yn ysgrifennu i chi yn y man mewn perthynas â'r hyfforddiant arfaethedig hwn.

The Standards Committee will write to you in due course in relation to this proposed training.

Er mwyn ein helpu gyda darparu hyfforddiant y flwyddyn hon, byddem yn ddiolchgar iawn i chi pe gallech ddod yn ôl atom gydag unrhyw awgrymiadau all fod gennych ar unrhyw faterion, yn cynnwys y Côd, y byddech yn hoffi i ni roi sylw iddynt yn benodol yn yr hyfforddiant . Os oes gennych unrhyw awgrymiadau byddem yn hoffi clywed gennych erbyn 30 Mai 2014.

To assist us with the provision of this year's training, we would be very grateful if you could come back to us with any suggestions you may have, on any issues involving the Code, which you would like us to address specifically in the training. If you have any suggestions we would be grateful to hear from you by the 30th May 2014.

Edrychwn ymlaen i dderbyn eich cefnogaeth barhaol.

We look forward to receiving your continued support.

Unwaith yn rhagor, llawer o ddiolch

Once again many thanks

Yr eiddoch yn gywir

Yours sincerely

Michael Wilson

Cadeirydd y Pwyllgor Safonau / Chair of the Standards Committee

**LYNN BALL LL.B., (Hons.)Cyfreithiwr/Solicitor
PENNAETH SWYDDOGAETH (BUSNES Y
CYNGOR) / SWYDDOG MONITRO
HEAD OF FUNCTION (COUNCIL BUSINESS) /
MONITORING OFFICER**

**CYNGOR SIR YNYS MON /
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
Swyddfa'r Sir / Council Offices
LLANGFNI
Ynys Môn / Anglesey
LL77 7TW**

DX: 701771 – LLANGFNI

**ffôn / tel: (01248) 752563
ffacs / fax: (01248) 752132
E-Bost – E-mail: APXCE@anglesey.gov.uk**

**Ein Cyf – Our Ref. AP/EC/CC-015794-LB
Eich Cyf – Your Ref.**

Llythyr 2 / Letter 2

12/2/2014

Annwyl

**HYFFORDDIANT AR Y CÔD YMDDYGIAD
I AELODAU CYNGOR TREF A
CHYMUNED**

Mae Pwyllgor Safonau'r Cyngor Sir wedi gofyn i mi ysgrifennu atoch ymhellach ynglŷn â gwahoddiadau a anfonwyd i chi y flwyddyn ddiwethaf, yn cynnig hyfforddiant ar y Côt Ymddygiad i Aelodau Cynghorau Cymuned. Trefnwyd y sesiynau hyfforddi gan y Pwyllgor Safonau a darperir hwy gan Un Llais Cymru.

Bu'r Pwyllgor Safonau yn ddiweddar yn adolygu presenoldeb yn y sesiynau hyfforddi ac roeddent yn siomedig i nodi bod eich Cyngor, tra'n darparu peth presenoldeb yn yr hyfforddiant, heb gymryd y tri lle oedd yn cael eu cynnig.

Mae hyfforddiant ar y Côt Ymddygiad o fudd i'r holl Aelodau ac y mae'n rhaid iddynt, fel yr ydych yn gwybod, gadw at y Cod wrth gyflawni eu rôl fel Cynghorwyr.

Weithiau bydd Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC) yn cynnal ymchwiliadau i ymddygiad Aelodau

Dear

**CODE OF CONDUCT TRAINING FOR
TOWN AND COMMUNITY COUNCIL
MEMBERS**

The County Council's Standards Committee has asked me to write to you further about invitations sent out last year, offering Code of Conduct training for Community Council Members. The training sessions were arranged by the Standards Committee and provided by One Voice Wales.

The Standards Committee recently reviewed attendance at the training sessions and were disappointed to note that your Council, while providing some attendance at the training, did not take up the three places offered.

Training on the Code of Conduct is beneficial to all Members who, as you know, are required to abide by the Code in conducting their role as Councillors.

The Public Services Ombudsman for Wales (PSOW) sometimes carries out investigations into the conduct of

Cynghorau Cymuned ac un ffactor y bydd yn aml iawn yn ei gymryd i ystyriaeth wrth benderfynu a fydd yn dilyn cwynion hyd at roi cosb, yw ymrwymiad Aelod i hyfforddiant ar y Cod Ymddygiad.

Yn ychwanegol, mae'n debyg y byddwch yn gwybod y bydd yna yn fuan ofyniad statudol i bob Cyngor Cymuned fod â phresenoldeb ar y we. Mae Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru, sy'n cynnwys cynrychiolwyr o bob un o Bwyllgorau Safonau Gogledd Cymru, sydd hefyd ag awdurdodaeth dros Gynghorau Sir a Chynghorau Tref a Chymuned, yn ysgrifennu at Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru ac Un Llais Cymru gyda chais bod gwefannau pob Cyngor Cymuned yn cynnwys gwybodaeth safonol ynglŷn â materion yn ymwneud â'r Côt Ymddygiad a rôl y Pwyllgor Safonau a'r OGCC. Mae hyn yn debyg o arwain at gynnydd mewn sgrwtini gan y cyhoedd ar gydymffurfiaeth Aelodau â'r Côt.

Er mwyn sicrhau bod Aelodau Cynghorau Cymuned wedi eu paratoi'n dda, y flwyddyn hon fe fydd trefniadau hyfforddi gwahanol yn cael eu cynnig, gyda sesiynau hyfforddi wedi eu llunio ar gyfer Clercod Cynghorau Cymunedol; yn canolbwyntio ar egwyddorion allweddol y Côt Ymddygiad, yn arbennig agweddau cyfreithiol yr ymrwymiad i drin eraill â pharch ac ystyriaeth a'r angen i ddeall y gwahaniaeth rhwng diddordebau personol a rhagfarnus, a beth sydd angen ei ddatgan, pryd a sut.

Byddai'r Pwyllgor Safonau yn ddiolchgar pe gallech annog eich Clerc i fynychu'r hyfforddiant hwn ac wedi hynny byddem yn gofyn i'r Clercod rannu'r hyfforddiant y maent wedi ei dderbyn gydag eraill ar eu Cyngor/au.

Bydd y Pwyllgor Safonau yn ysgrifennu atoch yn y man mewn perthynas â'r hyfforddiant arfaethedig hwn ac er mwyn ein helpu, rydym yn gofyn i chi anfon yn ôl atom gydag unrhyw awgrymiadau fydd gennych, ar unrhyw faterion arbennig sy'n ymwneud â'r Côt, ac y byddech yn hoffi i ni roi sylw

Community Council Members and a factor which he often takes into consideration, in deciding whether to pursue complaints to sanction, is a Member's commitment to Code of Conduct training.

In addition, you will probably be aware that there will soon be a statutory requirement for all Community Councils to have a web presence. The North Wales Standards Committee Forum, which includes representatives of all the North Wales Standards Committees, who have jurisdiction over County Councils and Town and Community Councils, is writing to the WLGA and One Voice Wales to request that all Community Council websites include standard information regarding matters concerning the Code of Conduct and the role of the Standards Committee and the PSOW. This is likely to lead to an increase in scrutiny by the public of Members' compliance with the Code.

To ensure that Community Council Members are well prepared, this year there will be different training arrangements offered, with training sessions devised for Community Council Clerks; concentrating on the key principles of the Code of Conduct, especially the legal aspects of the obligation to treat others with respect and consideration and the need to understand the distinction between personal and prejudicial interests, and what needs to be declared, when and how.

The Standards Committee would be grateful if you would encourage your Clerk to attend this training and thereafter we would request that the Clerks share the training which they have received with others on their Council/s.

The Standards Committee will write to you in due course in relation to this proposed training and to assist us, we ask that you come back to us with any suggestions that you may have, on any particular issues involving the Code, which you would like us to address in the training. It would be

iddynt yn yr hyfforddiant. Byddai o gymorth i ni glywed gennych gyda'ch awgrymiadau erbyn 30 Mai, 2014.

Er mwyn sicrhau bod Aelodau eich Cyngor Cymuned yn rhoi ystyriaeth ddyledus i'r hyfforddiant hwn, rydym am ofyn i chi roi'r llythyr hwn ar raglen y cyfarfod nesaf o'ch Cyngor Cymuned, i'w drafod. Byddwn hefyd yn gofyn i chi anfon copi o'r eitem ar y rhaglen a'r cofnodion i mi d/o Swyddog Monitro'r Cyngor fel a ganlyn: -

Miss Lynn Ball, Pennaeth Swyddogaeth Cyfreithiol a Gweinyddu/Swyddog Monitro, Cyngor Sir Ynys Môn, Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni, Ynys Môn LL77 7TW.

Edrychaf ymlaen i glywed gennych.

Cofion gorau,

Yr eiddoch yn gywir

helpful to hear from you with your suggestions by the 30th May 2014.

To ensure that your Community Council Members give due consideration to this training issue, we would also ask that you place this letter on the agenda of the next meeting of your Community Council, for discussion. I would also request that you send a copy of the agenda item and minutes to me c/o the Council's Monitoring Officer whose details are:-

Miss Lynn Ball, Head of Function Legal and Administration/Monitoring Officer, Isle of Anglesey County Council, Council Offices, Llangefni, Anglesey LL77 7TW.

I look forward to hearing from you.

Kind regards,

Yours sincerely

Michael Wilson

Cadeirydd y Pwyllgor Safonau / Chair of the Standards Committee

**ADRAN Y DIRPRWY PRIF WEITHREDWRAIG
DEPARTMENT OF THE DEPUTY CHIEF
EXECUTIVE**

**LYNN BALL LL.B., (Hons.) Cyfreithiwr/Solicitor
PENNAETH SWYDDOGAETH (BUSNES Y
CYNGOR) / SWYDDOG MONITRO
HEAD OF FUNCTION (COUNCIL BUSINESS) /
MONITORING OFFICER**

Llythyr 3 / Letter 3

**CYNGOR SIR YNYS MÔN /
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
Swyddfa'r Sir / Council Offices
LLANGFNI
Ynys Môn / Anglesey
LL77 7TW**

DX: 701771 - LLANGFNI

**ffôn / tel: (01248) 752586
ffacs / fax: (01248) 752132
E-Bost - E-mail: LBXCS@anglesey.gov.uk**

**Ein Cyf - Our Ref. LB/MWJ/CC-015794-LB
Eich Cyf - Your Ref.**

Annwyl

Dear

HYFFORDDIANT AR Y CÔD YMDDYGIAD I AELODAU CYNGOR TREF A CHYMUNED **CODE OF CONDUCT TRAINING FOR A TOWN AND COMMUNITY COUNCIL MEMBERS**

Mae Pwyllgor Safonau'r Cyngor Sir wedi gofyn i mi ysgrifennu atoch ymhellach ynglŷn â gwahoddiadau a anfonwyd i chi y flwyddyn ddiwethaf, yn cynnig hyfforddiant ar y Côd Ymddygiad i Aelodau Cynghorau Cymuned. Trefnwyd y sesiynau hyfforddi gan y Pwyllgor Safonau a darperir hwy gan Un Llais Cymru.

The County Council's Standards Committee has asked me to write to you further about invitations sent out last year, offering Code of Conduct training for Community Council Members. The training sessions were arranged by the Standards Committee and provided by One Voice Wales.

Bu'r Pwyllgor Safonau yn ddiweddar yn adolygu presenoldeb yn y sesiynau hyfforddi ac roeddent yn siomedig i nodi bod eich Cyngor, heb anfon unrhyw aelod i'r hyfforddiant.

The Standards Committee recently reviewed attendance at the training sessions and were disappointed to note that your Council, failed to provide any attendees for the training.

Mae hyfforddiant ar y Côd Ymddygiad o fudd i'r holl Aelodau ac y mae'n rhaid iddynt, fel yr ydych yn gwybod, gadw at y Cod wrth gyflawni eu rôl fel Cynghorwyr.

Training on the Code of Conduct is beneficial to all Members who, as you know, are required to abide by the Code in conducting their role as Councillors.

Weithiau bydd Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC) yn cynnal

The Public Services Ombudsman for Wales (PSOW) sometimes carries out

ymchwiliadau i ymddygiad Aelodau Cyngorau Cymuned ac un ffactor y bydd yn aml iawn yn ei gymryd i ystyriaeth wrth benderfynu a fydd yn dilyn cwynion hyd at roi cosb, yw ymrwymiad Aelod i hyfforddiant ar y Cod Ymddygiad.

Yn ychwanegol, mae'n debyg y byddwch yn gwybod y bydd yna yn fuan ofyniad statudol i bob Cyngor Cymuned fod â phresenoldeb ar y we. Mae Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru, sy'n cynnwys cynrychiolwyr o bob un o Bwyllgorau Safonau Gogledd Cymru, sydd hefyd ag awdurdodaeth dros Gyngorau Sir a Chyngorau Tref a Chymuned, yn ysgrifennu at Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru ac Un Llais Cymru gyda chais bod gwefannau pob Cyngor Cymuned yn cynnwys gwybodaeth safonol ynglŷn â materion yn ymwneud â'r Côt Ymddygiad a rôl y Pwyllgor Safonau a'r OGCC. Mae hyn yn debyg o arwain at gynnydd mewn sgrwtini gan y cyhoedd ar gydymffurfiaeth Aelodau â'r Côt.

Er mwyn sicrhau bod Aelodau Cyngorau Cymuned wedi eu paratoi'n dda, y flwyddyn hon fe fydd trefniadau hyfforddi gwahanol yn cael eu cynnig, gyda sesiynau hyfforddi wedi eu llunio ar gyfer Clercod Cyngorau Cymunedol; yn canolbwyntio ar egwyddorion allweddol y Côt Ymddygiad, yn arbennig agweddau cyfreithiol yr ymrwymiad i drin eraill â pharch ac ystyriaeth a'r angen i ddeall y gwahaniaeth rhwng diddordebau personol a rhagfarnus, a beth sydd angen ei ddatgan, pryd a sut.

Byddai'r Pwyllgor Safonau yn ddiolchgar pe gallech annog eich Clerc i fynychu'r hyfforddiant hwn ac wedi hynny byddem yn gofyn i'r Clercod rannu'r hyfforddiant y maent wedi ei dderbyn gydag eraill ar eu Cyngor/au.

Bydd y Pwyllgor Safonau yn ysgrifennu atoch yn y man mewn perthynas â'r hyfforddiant arfaethedig hwn ac er mwyn ein

investigations into the conduct of Community Council Members and a factor which he often takes into consideration, in deciding whether to pursue complaints to sanction, is a Member's commitment to Code of Conduct training.

In addition, you will probably be aware that there will soon be a statutory requirement for all Community Councils to have a web presence. The North Wales Standards Committee Forum, which includes representatives of all the North Wales Standards Committees, who have jurisdiction over County Councils and Town and Community Councils, is writing to the WLGA and One Voice Wales to request that all Community Council websites include standard information regarding matters concerning the Code of Conduct and the role of the Standards Committee and the PSOW. This is likely to lead to an increase in scrutiny by the public of Members' compliance with the Code.

To ensure that Community Council Members are well prepared, this year there will be different training arrangements offered, with training sessions devised for Community Council Clerks; concentrating on the key principles of the Code of Conduct, especially the legal aspects of the obligation to treat others with respect and consideration and the need to understand the distinction between personal and prejudicial interests, and what needs to be declared, when and how.

The Standards Committee would be grateful if you would encourage your Clerk to attend this training and thereafter we would request that the Clerks share the training which they have received with others on their Council/s.

The Standards Committee will write to you in due course in relation to this proposed training and to assist us, we ask that you

helpu, rydym yn gofyn i chi anfon yn ôl atom gydag unrhyw awgrymiadau fydd gennych, ar unrhyw faterion arbennig sy'n ymwneud â'r Côd, ac y byddech yn hoffi i ni roi sylw iddynt yn yr hyfforddiant. Byddai o gymorth i ni glywed gennych gyda'ch awgrymiadau erbyn 30 Mehefin, 2014.

come back to us with any suggestions that you may have, on any particular issues involving the Code, which you would like us to address in the training. It would be helpful to hear from you with your suggestions by the 30th June 2014.

Er mwyn sicrhau bod Aelodau eich Cyngor Cymuned yn rhoi ystyriaeth ddyledus i'r hyfforddiant hwn, rydym am ofyn i chi roi'r llythyr hwn ar raglen y cyfarfod nesaf o'ch Cyngor Cymuned, i'w drafod. Byddwn hefyd yn gofyn i chi anfon copi o'r eitem ar y rhaglen a'r cofnodion i mi d/o Swyddog Monitro'r Cyngor fel a ganlyn: -

To ensure that your Community Council Members give due consideration to this training issue, we would also ask that you place this letter on the agenda of the next meeting of your Community Council, for discussion. I would also request that you send a copy of the agenda item and minutes to me c/o the Council's Monitoring Officer whose details are:-

Miss Lynn Ball, Pennaeth Swyddogaeth Cyfreithiol a Gweinyddu/Swyddog Monitro, Cyngor Sir Ynys Môn, Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni, Ynys Môn LL77 7TW.

Miss Lynn Ball, Head of Function Legal and Administration/Monitoring Officer, Isle of Anglesey County Council, Council Offices, Llangefni, Anglesey LL77 7TW.

Edrychaf ymlaen i glywed gennych.

I look forward to hearing from you.

Cofion gorau,

Kind regards,

Yr eiddoch yn gywir

Yours sincerely

Michael Wilson

Cadeirydd y Pwyllgor Safonau / Chair of the Standards Committee